

KS. ADAM PODOLSKI
STANISŁAW ZABORNIAK

ZNACZENIE TURYSTYKI I REKREACJI W DZIAŁALNOŚCI PROMOCYJNEJ RZESZOWA

Turystyka i rekreacja stanowią współcześnie jedną z najbardziej dynamicznie rozwijających się dziedzin z obszaru działalności gospodarczej. Turystykę można określić jako siłę napędową w dynamizowaniu rozwoju ekonomicznego począwszy od skali lokalnej, aż do globalnej. Literatura przedmiotu bogata jest w różnorodne definicje określając istotę turystyki¹.

Turystyka odnosi się do różnego rodzaju działań ludzi podróżujących (także w celach biznesowych), wypoczywających w miejscach położonych poza standardowym ich przebywaniem. Przy czym ważne jest, by przebywanie to nie trwało dłużej niż jeden rok (nieprzerwanie)². Powszechnie za turystę uważa się osobę, która wyjeżdża poza miejsce zamieszkania w różnych celach, poza

---

KS. DR HAB. ADAM PODOLSKI, PROF. UR, kapłan diecezji rzeszowskiej, pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Kontakt: podolski21@wp.pl
PROF. DR HAB. STANISŁAW ZABORNIAK, pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Kontakt: zaborniaks@wp.pl

1. Por. G. Gołębski, *Kompendium wiedzy o turystyce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2009, s. 17.
2. Zob. A. Lewandowska, *Podstawowa terminologia turystyczna*, w: *Ekonomika turystyki*, red. A. Panasiuk, Polskie Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2006, s. 22

zarobkowym³. Generalnie rzecz ujmując, turystykę można określić jako różnego rodzaju zmiany miejsca pobytu, pod warunkiem, że nie są one związane z wykonywaniem obowiązków w ramach pracy zawodowej, czy też z chęcią zmiany dotychczasowego miejsca zamieszkania – sytuacje te odnoszą się zarówno do danego kraju, jak również miejsc poza jego granicami⁴.

W literaturze przedmiotu istnieje niezliczona ilość klasyfikacji, prób usystematyzowania terminologii oraz sposobów podziału turystyki ze względu na jej rodzaje, czy formy⁵. Warto również podkreślić znaczenie turystyki dla rozwoju regionu w dwojakim ujęciu: społecznym i rozwoju gospodarczym⁶.

We współczesnym świecie coraz większy nacisk kładzie się na zachowanie zdrowia, jak również bardziej aktywny styl życia, co sprzyja dobremu samopoczuciu, integracji, czy lepszej efektywności w pracy lub w domu. Dobrym sposobem na zachowanie zdrowia może być rekreacja połączona z aktywnością fizyczną. Istotnym warunkiem, jaki musi być spełniony przy podejmowaniu działalności rekreacyjnej, jest czas wolny. Arystoteles powiedział, że o człowieku najbardziej świadczy to w jaki sposób organizuje on swój wolny czas⁷.

Czas wolny określa się jako czas „(...) poza obowiązkami, poświęcony dla dowolnych zajęć. Czas ten zapełnia aktywność, gdzie człowiek jest zaangażowany z własnej woli, po wykonaniu swoich obowiązków rodzinnych, społecznych i zawodowych”⁸.

Wydaje się, że istnieje duża zależność między terminem czas wolny a rekreacją. Określenie „rekreacja” wywodzi się od łacińskiego terminu „recreo”, gdzie „re” oznacza powracać do pierwotnego stanu, powtarzać, zaś „creo” (-are, -avi, -atum,) to czynność tworzenia i oznacza pokrzepienie wzmocnienie i stworzenie od nowa⁹.

Rekreacja to zjawisko społeczne, które wydaje się rozumiane i powszechnie znane. Wąsko pojmowana rekreacja to wypoczynek popołudniowy uczniów, chłopców mieszkających w szkołach z internatem, przy czynnym udziale i pod opieką nauczyciela, bądź wychowawcy. Traktowana jest też

3. Zob. B.J. Dąbrowska, *Turystyka międzynarodowa w globalnej gospodarce*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2011, s. 32.

4. *Encyklopedia PWN*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.

5. Por. W. Gaworecki, *Turystyka*, Wydawnictwo PWE, Warszawa 1998, s. 22.

6. Zob. T. Łobożewicz, G. Bieńczy, *Podstawy turystyki*, Wydawnictwo WSE, Warszawa 2001, s. 19.

7. Zob. G. Bielec, W. Półtorak, K. Warchoł, *Zarys teorii i metodyki rekreacji ruchowej*, Wyd. Proksenia, Kraków 2011, s. 7.

8. J. Pięta, *Pedagogika czasu wolnego*, Wyd. FREL, Warszawa 2008, s. 11.

9. W. Kopaliński, *Podręczny słownik wyrazów obcych*, Wyd. WP, Warszawa 1996, s. 217.

jako synonim wczasów i ostatecznie rozwinęła się w kierunku rozszerzenia definicji szeregu zajęć, rzekomo nie mających charakteru rekreacyjnego.

Dzisiejsze pojęcie odnosi się do różnych zajęć podejmowanych w czasie wolnym przez jednostkę. Istotna jest też forma wybranej aktywności, która rozstrzyga o jej rekreacyjnym charakterze. Znaczenie nadaje współczesnej rekreacji fakt, że jest jedną z podstawowych funkcji prozdrowotnych człowieka¹⁰.

Rekreacja nie jest terminem jednoznacznym. Każda wersja definicji określa ją jako różnorodne zajęcia, do których przystępujemy w czasie wolnym, dobrowolnie, dla uzyskania przyjemności, autoekspresji, odnowy i pomnożenia sił psychofizycznych i formacji własnej osobowości¹¹.

Podkarpacie, w tym także jego stolica, Rzeszów, należy do niezwykle atrakcyjnych regionów w Polsce – zarówno pod względem położenia, jak i oferty turystycznej.

Rzeszów jest siedzibą władz samorządowych i wojewódzkich, stanowi centrum ekonomiczne, akademickie, kulturalne i rekreacyjne południowo-wschodniej Polski. Pełni także funkcję istotnego ośrodka przemysłu lotniczego, zwanego Doliną Lotniczą – największego klastra lotniczego w Polsce, skupiającego ponad 150 firm z branży. Największym zakładem jest Pratt & Whitney Rzeszów, specjalizujący się w produkcji silników samolotowych. W mieście rozwija się również przemysł chemiczny (ICN Polfa, Sanofi-Aventis), informatyczny (Asseco Poland SA), a także handlowy, budowlany i usługowy. Swoje siedziby mają w Rzeszowie takie firmy, jak Zelmer czy Nestle. Działają tu dwa kluby siatkarskie, kilka piłkarskich, sekcja żużla itd. Rzeszów jest miejscem, gdzie odbywa się wiele festiwali i wydarzeń kulturalnych.

Miasto posiada również bogato rozwiniętą sieć placówek oświatowych i kulturalnych obejmującą kina, teatry, galerie fotografii i sztuki, muzea, domy kultury. W mieście znajdują się dwie duże uczelnie państwowe, Uniwersytet Rzeszowski (12 wydziałów) i Politechnika Rzeszowska, kilka niepublicznych, między innymi Wyższa Szkoła Inżynierijno-Ekonomiczna, WSPiA Rzeszowska Szkoła Wyższa, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania oraz Wyższe Seminarium Duchowne.

W mieście funkcjonuje dziewięć teatrów prywatnych i publicznych. Najbardziej rozpoznawalnym jest teatr Maska, który działa od 1956 roku, powstały ze struktur organizacyjnych Teatru Lalki i Aktora „Kacperek”, jedyny profesjonalny teatr lalek na obszarze południowo-wschodniej Polski. Prężnie działa

10. Por. W. Siwińska, B. Pluty, *Teoria i metodyka rekreacji*, Wyd. AWF, Poznań 2010, s. 9.

11. Zob. T. Wolańska, *Leksykon. Sport dla wszystkich – rekreacja ruchowa*, AWF Warszawa 1997, s. 59.

także teatr im. W. Siemaszkowej, założony w 1944 roku. Repertuar uwzględnia potrzeby i gusta wielu grup społecznych. Kolejnym elementem rekreacji kulturowej mieszkańców są dwa muzea posiadające unikatowe zbiory oparte o prywatne kolekcje: Muzeum Techniki i Militariów oraz Muzeum Dobranocek¹².

Rzeszów posiada także niezwykle atrakcje historyczne, do których należą: rynek wraz z ratuszem oraz studnią pochodzącą z XVII wieku, Podziemna Trasa Turystyczna „Rzeszowskie Piwnice”, konwent Pijarów, w skład którego wchodził kościół, klasztor i szkoła; obecnie centralne miejsce w zespole pijarskim zajmuje kościół pw. Świętego Krzyża. W prezbiterium mieści się mauzoleum rodu Lubomirskich. W budynku klasztornym zlokalizowane jest Muzeum Okręgowe oraz I Liceum Ogólnokształcące. Zamek Lubomirskich to jeden z najcenniejszych zabytków Rzeszowa. Warto wymienić też letni pałac Lubomirskich, wille secesyjne, kościół farny pw. św. Stanisława i św. Wojciecha, zespół klasztorny Bernardynów. W Rzeszowie powstały dwie synagogi – Staromiejska, zwana Małą i Nowomiejska, zwana Dużą. Ta pierwsza, wybudowana na przełomie XVI i XVII wieku, mieści dziś Archiwum Państwowe, a w przyległych budynkach ma siedzibę Towarzystwo Badań nad Historią Żydów w Rzeszowie. W synagodze Nowomiejskiej z końca XVII wieku organizowane są wydarzenia Biura Wystaw Artystycznych. W mieście wybudowano również nowoczesne obiekty architektoniczne stymulujące rozwój wydarzeń kulturalnych i przemysłu turystycznego¹³.

Do ważnych obiektów sportowo-rekreacyjnych należy zaliczyć „Orliki”, hale sportowe oraz boiska, które odgrywają znaczącą rolę w codziennym życiu lokalnej społeczności. Służą zarówno do podejmowania rekreacji ruchowej jak i do organizacji licznych imprez sportowo-rekreacyjnych.

Inne obiekty to kryte i odkryte pływalnie. Na obszarze miasta Rzeszów funkcjonuje pięć pływalni – cztery baseny kryte i jeden basen otwarty, posiadające odpowiednie nowoczesne zaplecze. Miasto posiada również sztuczne lodowiska sezonowe, czynne w okresie zimowym. Mieszkańcy chętnie korzystają także z kortów tenisowych, zarówno krytych jak i otwartych¹⁴.

Osoby chętnie do uprawiania sportu i rekreacji mogą skorzystać z dobrze wyposażonych klubów fitness i siłowni, proponujących szeroką ofertę dla osób

12. <http://www.rzeszow.pl/turystyka/wizytowka-miasta>, dostęp: 15.03.2017.

13. https://pl.wikipedia.org/wiki/Rzesz%C3%B3w#Turystyka_i_rekreacja.

14. <http://www.rzeszow.pl/kultura-i-sport/sport1/baza-objektow-sportowyc/korty-tenisowe>, dostęp 15.04.2017; Kultura w Rzeszowie, Raport inwentaryzacji, Agencja Badawczo-Marketingowa, Rzeszów 2014.

w każdym wieku, indywidualnych oraz grup. Znaczna część klubów fitness zlokalizowana jest w centrum miasta.

Turystyka i rekreacja tworzą bardzo szeroką dziedzinę życia mieszkańców Rzeszowa. Istotnym dokumentem strategicznym, który należy wziąć pod uwagę, planując rozwój turystyki w Rzeszowie, jest Strategia Rozwoju Kraju 2020. Dokument ten w większym stopniu odnosi się do obszaru turystyki. Jednym z zawartych w nim celów jest „stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przemysłu czasu wolnego (usługi kulturalne, sport, kinematografia, gry komputerowe i on-line, media, także cyfrowe, turystyka)”¹⁵.

Takie priorytety wynikają z potrzeby rozwoju tzw. kultury spędzania czasu wolnego, która jest coraz bardziej rozpowszechniona. W przypadku poszukiwań możliwości spędzenia wolnego czasu, można wyróżnić dwa główne obszary: te, które wykorzystują przede wszystkim walory przyrodnicze oraz miasta, często oferujące zbyt małą ilość atrakcji w stosunku do oczekiwań turystów.

W projekcie Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku przygotowanym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki branża turystyczna określana jest jako bardzo istotna gałąź polskiej gospodarki, która utrzymuje się na poziomie 5–6% rocznego PKB oraz zatrudnia około 760 tys. osób, co stanowi około 4,7% wszystkich pracujących. Turystyka generuje ponad 5% PKB Europy, 1,8 mln firm z branży turystycznej zatrudnia prawie 9,7 mln osób, czyli 5,2% wszystkich pracujących.

Program Rozwoju Turystyki w Polsce do 2020 roku szczególny nacisk kładzie na rozwój produktów turystycznych, przede wszystkim na poziomie lokalnym, przez przedstawicieli branży turystycznej oraz samorządy terytorialne, a także regionalnym, w przypadku produktów turystycznych wykraczających poza zasięg lokalny.

Komercjalizacja produktów turystycznych wpływa istotnie na jakość polskiej turystyki, w wystarczającym stopniu odpowiadając na zainteresowanie turystów. W dokumencie zwraca się uwagę, że w ramach tworzenia nowych produktów turystycznych niezbędna jest synergia, którą może zapewnić współpraca władz regionalnych, usługodawców, podmiotów kształtujących ofertę turystyczną jako komplementarną i różnorodną.

W tym duchu współpracy i poszukiwania synergii pomiędzy różnymi sektorami i podmiotami warto budować także nowoczesną ofertę turystyczną Rzeszowa. Koordynacja działań różnych partnerów, także z różnych obszarów (np.

15. Strategia Rozwoju Kraju 2020, wrzesień 2012, s. 87; <http://www.fundusze.uj.edu.pl/documents/31275205/3ab2c864-e5fc-494b-8c23-0a1603852a81>; dostęp 28.08.2015.

kultura, nauka, biznes, medycyna) umożliwi szybsze tempo rozwoju i zwiększy szansę wpisania się turystyki Rzeszowa w wizję rozwoju turystyki krajowej¹⁶.

Celem niniejszego artykułu jest ukazanie roli rozwoju turystyki i rekreacji dla promocji Rzeszowa na Podkarpaciu i w całej Polsce.

Na podstawie wstępnych studiów literatury przedmiotu sformułowano następujące zagadnienia badawcze:

- ◆ Jakie jest znaczenie turystyki w działalności promocyjnej miast i regionów?
- ◆ Jakie jest znaczenie rekreacji w działalności promocyjnej miast i regionów?
- ◆ Jak można wymienić praktyczne formy promocji turystyki i rekreacji?
- ◆ Jakie funkcje pełni promocja turystyki i rekreacji?
- ◆ Na czym polega istota promocji wpisana w szereg zadań własnych miasta?
- ◆ Jak przedstawia się charakterystyka miasta Rzeszów?
- ◆ Jak w dokumentach strategicznych przedstawiana jest promocja turystyki i rekreacji w Rzeszowie?
- ◆ Jak można ocenić skuteczność działań promocyjnych w zakresie turystyki i rekreacji władz miasta Rzeszów.

Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego oraz jako narzędzie przygotowano kwestionariusz ankiety.

Analizując zdanie rzeszowian, warto wyjść od przedstawienia próby badawczej, a więc sylwetek osób, które wzięły udział w ankiecie. Odpowiedzi na pytania udzieliło 50 mieszkańców Rzeszowa, w tym 27 kobiet i 23 mężczyzn. Odpowiednio procentowo przedstawia się to następująco: 54% i 46%.

Zdecydowana większość respondentów nie przekroczyła wieku 25 lat. Kolejna kwestia, która charakteryzuje badaną próbę, to poziom wykształcenia ankietowanych. Wśród mieszańców biorących udział w badaniu dużą część stanowią studenci.

Analiza wyników badań pokazuje, że żadna osoba nie stwierdziła kategorycznie, by Rzeszów nie był miastem atrakcyjnym turystycznie. Pięć osób jednak nie ma zdania w tej kwestii. Sześć osób (12% ogółu ankietowanych), a więc co piąta osoba, twierdzi niestety, że Rzeszów raczej nie jest miastem atrakcyjnym turystycznie. Bez względu jednak na te negatywne opinie zdecydowana większość odpowiedzi jest pozytywna. Co prawda jedynie pięć osób (10% ogółu ankietowanych) stwierdza zdecydowanie, że Rzeszów jest miastem atrakcyjnym. Pozostałych 36 używa sformułowania „raczej tak”. Jeśli zestawić

16. Program rozwoju turystyki do roku 2020 (Projekt), Ministerstwo Turystyki i Sportu, marzec 2015, s. 35; <http://bip.msit.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/inne-dokumenty-rzadowe/1354,Program-Rozwoju-Turystyki-do-2020-roku.html>; dostęp 28.08.2015.

ze sobą odpowiedzi twierdzące, to uzyskano ich 41, co stanowi aż 82% ogółu, w związku z czym można stwierdzić, że w opinii mieszkańców Rzeszowa miasto to jest atrakcyjnie turystycznie.

W odniesieniu do bazy noclegowej ankietowani stwierdzają, że Rzeszów jest miastem odpowiednio przygotowanym. Bardzo dobrze ten element ocenia 10 ankietowanych (20% ogółu), raczej dobrze 38 osób (76%), co stanowi razem 96% wszystkich ankietowanych. Jedynie w ocenie 2 osób baza noclegowa funkcjonuje „raczej źle”. Nikt natomiast nie odpowiedział „bardzo źle”.

Ważną kwestią jest baza gastronomiczna, którą bardzo dobrze ocenia 26 osób, a raczej dobrze 23 osoby. Jedynie jedna osoba ocenia funkcjonowanie tego elementu jako „raczej źle”. Przeważa więc niemal jednogłośnie pozytywna ocena, przyznana przez 49 osób (98% ankietowanych).

Kolejną poruszaną kwestią jest dostępność komunikacyjna. Dla 17 ankietowanych jest ona bardzo dobrze rozwinięta, zdaniem 29 osób element ten można ocenić raczej dobrze. Dostępność komunikacyjną „raczej źle” ocenia 4 ankietowanych, nikt natomiast nie ocenił jej jako bardzo złej. Generalnie więc przez 46 osób element ten jest pozytywnie postrzegany.

Niestety, najgorzej ocenianym elementem infrastruktury są parkingi. Przez cztery osoby kwestia ta oceniana jest bardzo źle (8% ankietowanych), przez 27 natomiast raczej źle, co stanowi 54% ogółu respondentów. Natomiast 15 osób stwierdza, że ich zdaniem w tej kwestii jest „raczej dobrze”, a „bardzo dobrze” w opinii 4 respondentów. Generalnie więc parkingi są obszarem, który wymaga poprawy. Pozostałe elementy wpływające na jakość i poziom turystyki i rekreacji w Rzeszowie pozostają bez większych zastrzeżeń.

Pytanie kolejne to prośba o wskazanie tych form rekreacji, z których rzeszowianie skorzystali, albo zamierzają skorzystać. Największym zainteresowaniem cieszy się basen oraz parki. Wskazało na nie odpowiednio 28 i 27 osób. Nieco mniejsze zainteresowanie wzbudza rekreacja w postaci aktywności na siłowni, hali sportowej itp. (9 osób). 3 osoby spośród ankietowanych zamierzają skorzystać ze spa, albo już z niego skorzystały. Jedna osoba wskazała na jeździectwo.

Ogólnie można więc stwierdzić, że rzeszowianie preferują dość standardową formę rekreacji, której praktykowanie miasto umożliwia, ze względu na obecność zarówno parków, jak i basenów.

Zdaniem niemal połowy ankietowanych (23 osoby) to podziemna trasa turystyczna została uznana za najbardziej godną polecenia. Takiego zdania jest 46%. Sześć osób mniej – dokładnie 17 osób (34%) wskazało na fontannę multimedialną. Zamek Lubomirskich poleca co piąty ankietowany (10 osób).

Kolejne pytanie, które zostało skierowane do ankietowanych, miało charakter otwarty i brzmiało następująco: „Jakie walory turystyczno-rekreacyjne uważa Pan/Pani za zaniedbane?”

Najczęściej wskazywano na kamienice i budowle w centrum miasta. Zdaniem 16 osób to właśnie ten obszar jest zaniedbany (32% ankietowanych). W opinii pozostałych respondentów zaniedbane są tereny zielone i ścieżki rowerowe. Dlatego, zdaniem respondentów, jednym z najbardziej właściwych sposobów na uatrakcyjnienie miasta jest zwiększenie ilości terenów zielonych, w postaci parków, dobrym pomysłem byłoby też powstanie centrum rozrywki typu aquaparku. W ten sposób odpowiedziało 21 osób, co stanowi 42% wszystkich biorących udział w badaniu.

Jako preferowane formy spędzania wolnego czasu w Rzeszowie, ankietowani wskazali: imprezy kulturalno-rozrywkowe (24), wizyty w restauracjach, kawiarniach, klubach (17), spotkania towarzyskie (25), osobisty kontakt z przyrodą (9), czynny wypoczynek (sport – 15).

Na pytanie: co najbardziej przeszkadza w skorzystaniu z oferty turystyczno-rekreacyjnej Rzeszowa, respondenci w 44% wskazali wysokie ceny oraz kłopotliwy dojazd.

Na pytanie: czy poleciliby Pan/Pani Rzeszów jako cel turystyczny? ponad połowa ankietowanych odpowiedziała, że „raczej poleciałaby” (27 osób). Pozytywnie odpowiedziało również 7 osób, które określiły odpowiedź „zdecydowanie tak”. W związku z tym można stwierdzić, że 34 osoby polecają Rzeszów jako cel turystycznych wyjazdów. 9 osób stwierdziło, że „raczej nie” poleciliby Rzeszowa, a 3 osoby wyrażają taki pogląd zdecydowanie. W związku z powyższym łącznie 12 osób nie poleca Rzeszowa jako turystycznego celu.

Warto zaznaczyć, że o ocenę skuteczności działań promocyjnych w zakresie turystyki i rekreacji poproszono również 50 osób przyjezdnych, których spotkano na ulicach Rzeszowa (24 kobiety i 26 mężczyzn). Stwierdzili oni, że najczęściej przyjazd do Rzeszowa ma cel turystyczny. Tak jest w przypadku 28 z 50 osób, co stanowi 56% ogółu. Natomiast tylko 12 osób przebywa w Rzeszowie w celach służbowych. 7 osób stwierdziło, że zasadniczy jest cel towarzyski (14%).

Najczęściej wskazywaną formą przekazu informacji o Rzeszowie, z którą spotykali się odwiedzający to miasto, jest forum internetowe albo serwis społecznościowy (22 osoby).

Na pytanie, jak długo przyjezdni przebywają w Rzeszowie, najwięcej osób wskazywało na weekend. 18 osób ankietowanych odwiedziło miasto na weekend (36% wszystkich), 17 zadeklarowało przyjazd na jeden dzień (34% ankietowanych),

natomiast 15 na pozostanie dłużej niż trzy dni (30% ogółu). Wszystkie w/w odpowiedzi wynikają z celu podróży do Rzeszowa (cel towarzyski, służbowy itd.).

W pytaniu o ewentualny powrót do Rzeszowa, taką chęć zadeklarowało 47 osób, 3 odpowiedziały „nie wiem”. Żadna z osób biorących udział w badaniach nie powiedziała, że nie wróci do Rzeszowa.

Dokonana została także ocena atrakcyjności turystycznej Rzeszowa. Żadna osoba spośród ankietowanych nie odpowiedziała, że Rzeszów nie jest atrakcyjny turystycznie, nie wybrano też odpowiedzi „zdecydowanie nie” ani „raczej nie”. Odpowiedzi „nie mam zdania” były zaznaczyły osoby, które do Rzeszowa przyjechały na jeden dzień, w związku z czym można domniemywać, że nie miały czasu poznać miasta. Niemniej jednak, aż 33 osoby są zdecydowanie przekonane o atrakcyjności miasta, a 7 odpowiada „raczej tak”, co w ostateczności daje 80% odpowiedzi uznających Rzeszów za miasto atrakcyjne turystycznie.

W niniejszym artykule podjęto rozważania dotyczące znaczenia turystyki i rekreacji w działalności promocyjnej Rzeszowa, opierając się na badaniach przeprowadzonych przez Pawła Miśtę (za jego zgodą), opublikowanych w jego pracy dyplomowej przygotowanej pod kierunkiem ks. dr hab. prof. UR Adama Podolskiego.

Rzeszów ma świadomość, że posiada liczne walory, które zachęcają ludzi do odwiedzania miasta i regionu. To najbardziej na południowy-wschód wsunięta stolica regionu, która posiada wiele walorów turystyczno-rekreacyjnych. Turystyka i rekreacja jest bardzo ważnym i skutecznym obszarem działalności promocyjnej miasta.

Rzeszów posiada liczne zróżnicowane atrakcje turystyczne, dzięki którym, nawet najbardziej wymagający przyjezdny może spędzić miło i aktywnie czas. Odwiedzający to miasto patrzą na nie bardzo pozytywnie, nie zauważając błędów, braków i zaniedbań, które rzeszowianie wymieniają. Generalnie rzecz ujmując, przyjezdni niemal jednomyślnie deklarują powrót do Rzeszowa, w związku z czym można stwierdzić, że cel działalności promocyjnej miasta został osiągnięty.

Z pewnością nie można jednak powiedzieć, że nie ma obszarów, które nie wymagają dopracowania, doinwestowania czy poprawy. Wspominaną, zarówno przez mieszkańców, jak i przyjezdnych jest dostępność komunikacyjna i parkingi.

Generalnie jednak należy stwierdzić, że Rzeszów rozwija się w dobrym tempie, a turystyka i rekreacja są mocną stroną miasta. Kolejne lata realizacji strategii rozwojowych, przy wykorzystaniu środków unijnych, z pewnością podniosą jeszcze bardziej atrakcyjność Rzeszowa, czyniąc z niego interesujący cel wypraw turystycznych i rekreacyjnych.

THE IMPORTANCE OF TOURISM AND RECREATION IN THE PROMOTIONAL ACTIVITIES OF THE CITY OF RZESZÓW

Summary

Tourism and recreation are one of the most dynamic developing areas of economic activity. Tourism may be described as different kinds of changing place of, under the condition that it is not relevant with work duties or willingness living place's changing place.

In a modern world, large pressure is progressively put on keeping good health, as well as active lifestyle what influences well-being, integration and better effectiveness at work or home. Good way to keep health may be recreation with physical activity.

Nowadays, the meaning of recreation is related to different activities taken up by individuals in their free time. The chosen form of this, activities is also crucial, which determine its recreation al character.

Moreover, the importance a given to a modern recreation because of the fact halt it is one of the fundamental healthfunction in human life.

Tourism and recreation are constitute perfect promotion of Rzeszów city, which is included in development Strategy of Poland 2020 (*Strategię Rozwoju Kraju 2020*).

Słowa kluczowe: turystyka, rekreacja, promocja Rzeszowa

Key words: tourism, recreation, promotion of Rzeszów

BIBLIOGRAFIA

- Bielec G., Półtorak W., Warchoł K., *Zarys teorii i metodyki rekreacji ruchowej*, Wyd. Proksenia, Kraków 2011.
- Dąbrowska B.J., *Turystyka międzynarodowa w globalnej gospodarce*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2011.
- Encyklopedia PWN*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
- Gaworecki W., *Turystyka*, Wydawnictwo PWE, Warszawa 1998.
- Gołębski G., *Kompendium wiedzy o turystyce*, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa 2009.
- Kopaliński W., *Podręczny słownik wyrazów obcych*, Wyd. WP, Warszawa 1996.
- Kultura w Rzeszowie, Raport inwentaryzacji*, Wyd. Agencja Badawczo-Marketingowa, Rzeszów 2014.

- Lewandowska A., *Podstawowa terminologia turystyczna*, w: *Ekonomika turystyki*, red. A. Panasiuk, Polskie Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2006.
- Łobożewicz T., Bieńczy G., *Podstawy turystyki*, Wydawnictwo WSE, Warszawa 2001.
- Pięta J., *Pedagogika czasu wolnego*, Wyd. FREL, Warszawa 2008.
- Program rozwoju turystyki do roku 2020 (projekt), Ministerstwo Turystyki i Sportu, marzec 2015, <http://bip.msit.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/inne-dokumenty-rzadowe/1354,Program-Rozwoju-Turystyki-do-2020-roku.html>; dostęp 28.08.2015.
- Siwińska W., Pluty B., *Teoria i metodyka rekreacji*, Wyd. AWF, Poznań 2010.
- Strategia Rozwoju Kraju 2020, wrzesień 2012, <http://www.fundusze.uj.edu.pl/documents/31275205/3ab2c864-e5fc-494b-8c23-0a1603852a81>; dostęp 28.08.2015.
- Wolańska T., *Leksykon. Sport dla wszystkich – rekreacja ruchowa*, AWF Warszawa 1997.

Netografia:

- <http://www.rzeszow.pl/turystyka/wizytowka-miasta>, dn. 15.03. 2017.
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Rzesz%C3%B3w#Turystyka_i_rekreacja.
- <http://www.rzeszow.pl/kultura-i-sport/sport1/baza-obiektow-sportowyc/korty-tenisowe>, dn. 15.04.2017.